

КОНКУРЕНЦІЯ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ ШВЕЦІЇ COMPETITION IN THE SWEDISH BANKING SECTOR

УДК 336.71

Лобачева І.Ф.

к.п.н., доцент,
Вінницький торговельно-економічний
інститут
Київського національного торговельно-
економічного університету

Плахтій В.Г.

студентка
Вінницький торговельно-економічний
інститут
Київського національного торговельно-
економічного університету

У статті наголошується, що конкуренція є найважливішим елементом ринку як господарської системи. Банківська конкуренція являє собою один із різновидів ринкової конкуренції, яка формується в міру здійснення кредитними організаціями грошово-кредитної, інвестиційної, розрахунково-платіжної та іншої діяльності, пов'язаної зі створенням і реалізацією на банківському ринку своїх продуктів і послуг. Мета кожного банку – залучити якомога більше клієнтів, щоб продавати їм більше банківських послуг і, як наслідок, отримати більше прибутку. Досліджується сучасний стан конкуренції між найбільшими банками Швеції. Проаналізовано основні напрями розвитку цього галузевого ринку та ключові фактори, які впливають на конкуренцію. Визначається середня процентна ставка та чистий процентний дохід від клієнтських кредитів серед деяких країн Європи, в тому числі Швеції. Аналізується шведський ринок фінансових та банківських послуг.

Ключові слова: банківська система, банк, банківська конкуренція, конкурентоспроможність, банківське обслуговування.

В статье отмечается, что конкуренция является важнейшим элементом рынка

как хозяйственной системы. Банковская конкуренция представляет собой одну из разновидностей рыночной конкуренции, которая формируется по мере осуществления кредитными организациями денежно-кредитной, инвестиционной, расчетно-платежной и другой деятельности, связанной с созданием и реализацией на банковском рынке своих продуктов и услуг. Цель каждого банка – привлечь как можно больше клиентов, чтобы продавать им больше банковских услуг и, как следствие, получить больше прибыли. Исследуется современное состояние конкуренции между крупнейшими банками Швеции. Проанализированы основные направления развития данного отраслевого рынка и ключевые факторы, влияющие на конкуренцию. Определяется средняя процентная ставка и чистый процентный доход от клиентских кредитов среди некоторых стран Европы, в том числе Швеции. Анализируется шведский рынок финансовых и банковских услуг.

Ключевые слова: банковская система, банк, банковская конкуренция, конкурентоспособность, банковское обслуживание.

Today, banks are a crucial part of most people's everyday life handling money, loans, debit and credit cards and so on. One can argue that it is important with a well functioning competition in a market that vital to society. Competition may, in this case, manifest itself in terms of a wide selection of services and activities as well as in terms of prices for these services. A lack of alternatives could, as in all other markets, make the market work more inefficient. In Sweden, a possible lack of competitive pressure in the banking sector has been debated in recent years; various stakeholders point to rising prices, increasing interest margins and a low level of consumer mobility. These developments are supposedly driven by a high concentration of market shares due to considerable economies of scale and substantial barriers to entry. Throughout the article, "Swedish banks" refer to institutions providing financial services to Swedish banking customers. This includes both retail and corporate lending, both regular credit and mortgage lending. The Swedish banking sector is dominated by four large banks, which all have activities outside Sweden. A change of bank is often described as a complicated process that takes a lot of time, which discourages consumers from implementing the change. The analysis shows that there are no evidence of a lack of competition in the Swedish banking sector. The Swedish credit market appears dynamic, with different players assuming the role of market leader in different years. While four large players are dominating the credit market, smaller banks are currently gaining market shares. The dynamism of the Swedish credit market is supported by low lock-in effects for Swedish banking customers. Our assessment that the credit market is dynamic is underscored by an estimation of the Swedish banking customers' response to price changes; between 2010–2018, we find that the banks that decreased prices the most also realised the biggest gain in market share. Accordingly, examining the current competitive nature of the system carries implications for macroeconomic policies, competition policy and financial stability.

Key words: banking system, bank, banking competition, competitiveness, banking services.

Постановка проблеми. Зміни світового фінансового ринку під впливом глобалізації, впровадження розвинених інформаційних і комунікаційних технологій істотно впливають на обмеження свободи переміщення капіталу і підсилюють конкурентну боротьбу на фінансовому сегменті, підвищують значущість конкурентоспроможності комерційних банків та інших фінансових суб'єктів на ринку банківських послуг і продуктів. Необхідною умовою вдосконалення конкурентної боротьби між комерційними банками є створення ефективного ринкового механізму розвитку банківського сектора економіки, оскільки конкуренція в банківському секторі – набагато складніший процес, ніж у будь-якому іншому сегменті економіки.

У Швеції фінансовий сектор має основне значення для економічного благополуччя і є необхідною умовою для належного функціонування при-

ватного та ділового життя. Завдяки ефективній та надійній системі заощаджень, фінансів, платіжного посередництва й управління ризиками, значний внесок робиться в виробництво, зайнятість і добробут в країні. Банки та інші кредитні установи, страхові компанії, компанії з цінних паперів та інші компанії у фінансовому секторі управляють цією системою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі деякі питання щодо історичних аспектів розвитку банківських систем зарубіжних країн, особливостей їх побудови та функціонування тощо були досліджені у працях таких науковців, як О.П. Буряк, В.С. Стойка, Т.А. Латковська, М.Г. Марич та ін. Натомість конкуренція шведської банківської системи ще не досліджувалась вітчизняними науковцями, а тому ця стаття буде актуальною.

Постановка завдання. Мета статті – висвітлити існування конкуренції між найбільшими банками Швеції та її вплив на банківську систему та економіку країни загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкурентна боротьба між банками безпосередньо залежить від ефективності їхньої діяльності та істотно впливає на стабільність національного господарства. Конкуренція змушує комерційні банки проводити активну політику з просування і закріплення на ринку, роботу з клієнтами – постійно розширювати і доповнювати асортимент банківських продуктів, удосконалювати якість послуг, які надаються, що підвищує ефективність виробництва і перерозподіляє економічні ресурси. Таким чином, конкурентну боротьбу можна вважати рушійною силою якісного поліпшення банківського сектору, націленого на максимальну доступність банківських послуг і операцій, підвищення стійкості банківських структур і найбільш повне задоволення інтересів клієнтів. Під конкуренцією в банківській сфері слід розуміти економічний процес взаємодії, взаємозв'язку і суперництва кредитних організацій, що прагнуть створити кращу можливість реалізації своїх банківських продуктів і послуг, отримання максимального прибутку і найбільш повного задоволення потреб клієнтів [1].

За своєю суттю банківська справа складається з отримання зобов'язання (боргу) від населення, часто у формі депозитів і облігацій, і передачі його клієнтам, які потребують фінансування, в формі кредиту. Кредит, переданий населенню, є активами для банку, а отриманий борг – це зобов'язання для банку. Найбільш відомою формою кредиту, що отримується від населення, є або депозити, які поширені серед роздрібних клієнтів, або боргові інструменти, наприклад облігації, які більш поширені серед інституційних інвесторів. Під час передачі кредиту банк виплачує відсотки власникам депозитів і отримує відсотки від позичальників. Процес передачі кредиту позичальникам тягне за собою певні витрати для банків. Для покриття цих витрат відсотки, отримані від позичальників, повинні бути вищими, ніж відсотки, що виплачуються власникам депозитів. Ця різниця між процентними доходами і витратами становить позичкову маржу (або чисту процентну маржу).

Депозити становлять більшу частину доходів шведських банків. Чистий відсоток, який походить із позичкової маржі, становив близько половини загального доходу шведських банків в 2017 році. Крім того, близько 1/4 банківських зборів безпосередньо пов'язані з передачею кредиту, це означає, що дохід від передачі кредиту становить 54% від загального доходу. Передача кредитів шведськими банками обслуговує всю економіку. Побутові кредити, насамперед іпотека, становлять близько 40% кредитного портфеля шведських банків. Кор-

порації отримали близько третини від загального обсягу кредитів, тоді як малі і середні підприємства (МСП) отримали близько 20% від загального обсягу кредитів. Передача кредитів банкам є подвійною послугою: крім фінансування економіки, збір коштів від громадськості є незалежною послугою, що надається банками. Депозити використовуються домогосподарствами і компаніями для безпечного зберігання надлишкових заощаджень і ліквідності для отримання прибутку.

Три основні функції фінансової системи: перетворення заощадження в фінансування; створення умов для ефективної обробки платежів в економіці; управління ризиками. Ефективна і надійна фінансова система має основне значення для шведської економіки й економічного процвітання Швеції. Цими системами керують банки та інші кредитні установи, страхові компанії, компанії з цінних паперів та інші компанії у фінансовому секторі. Фінансовий сектор спрямовує заощадження від домогосподарств і компаній на інвестиції і споживання, такі як потреби домогосподарств для вирівнювання споживання на різних етапах життя, а також потреба компаній у фінансуванні інвестицій [2].

Конкуренція в банківській сфері має першочергове значення для фінансування економіки, оскільки вона знижує ставки фондування для домашніх господарств і підприємств. В останні роки в Швеції обговорювалася конкуренція в банківському секторі, і різні дискусії вказували на зростання цін на житло, підвищення процентної маржі і низький рівень мобільності споживачів. Вважається, що цей розвиток зумовлено високою концентрацією ринку, що є наслідком ефекту масштабу і бар'єрів для входу.

У 2017 році фінансова індустрія Швеції становила 4,1% від загального обсягу виробництва, вираженого як його ВВП. У фінансовій галузі працюють понад 90 тис. осіб, що становить близько 2% від загальної кількості робочої сили. Це можна порівняти з виробничою промисловістю, де працюють 11% робочої сили, а також сектором інформації та зв'язку, де працюють 4%. Банки (комерційні банки, філії іноземних банків та ощадні банки) є найбільшою групою компаній у фінансовому секторі Швеції, що стосується сукупних активів та пасивів. Загальні балансові статки банків у 2017 році становили 9,272 млрд. шведських крон. Компанії кредитного ринку за розміром слідує після банків, оцінених за загальними статтями балансу. Житлово-кредитні установи є найбільшою групою компаній серед установ кредитного ринку [3].

Шведські банки належать до установ, що надають фінансові послуги шведським банківським клієнтам. Це включає як роздрібне, так і корпоративне кредитування, як звичайне кредитування, так і іпотечне. У банківському секторі Швеції домінують

чотири великі банки, вони здійснюють свою діяльність за межами Швеції. До цих банків відносяться: Handelsbanken, Nordea, SEB і Swedbank. Разом вони мають частку ринку трохи більше 70% шведського кредитного ринку. З 2010 року три з чотирьох найбільших банків втратили свої частки на ринку, найбільше падіння відбулося у Nordea (приблизно на 2%), тоді як SEB – один із чотирьох найбільших банків, який збільшив свою частку на ринку. Інші банки Швеції спільно вибороли ринкові частки з 2010 року завдяки сильному росту кредитування. Наприклад, банк Länsförsäkringar майже подвоїв свій кредитний портфель з 2010 року (рис. 1) [4].

Індекс Херфіндала часто використовується як міра концентрації ринку. Якщо сектор висококонцентрований, учасники ринку мають велику ринкову владу, що може привести до недостатньої конкуренції. Проте зверніть увагу, що в банківському секторі низька концентрація також може бути ознакою слабкої конкуренції, оскільки сильна конкуренція витіснить з ринку дрібні (іноді більш неефективні) банки. Концентрація банківського сектору Швеції (16%) оцінюється як середня серед порівнянних інших країн (Німеччина – 8%, Норвегія – 10%, Бельгія – 14%, Фінляндія – 18%, Нідерланди – 21%). Таким чином, індекс концентрації не вказує на недостатню конкуренцію в Швеції.

Клієнтам пропонуються якісні та дешеві фінансові послуги. В опитуванні, проведеному в 2016 році, 61% відповіли, що вони задоволені своїм банком, що вище середнього в країнах порівняння (57%). Шведські банки нині пропонують найнижчі відсоткові ставки в Європі (в середньому для всіх типів кредитів), а саме: середня процентна ставка становить 1,5%, процентна

ставка для малих і середніх підприємств – 1,7% (рис. 2). Це стосується як усього кредитного портфеля, так і особливо кредитів для малих і середніх компаній, які важливі для створення робочих місць і зростання. Декілька факторів впливають на процентні ставки, такі як ставки грошового ринку і тип кредиту, що надається, і тому не дивно, що низькі процентні ставки в країні залежать від ефективного банківського сектору. Низькі процентні ставки в Швеції частково пов'язані з низькими витратами на запозичення для шведських банків, що відображає високу ступінь довіри шведських банків до інвесторів. Вони також частково залежать від низьких експлуатаційних витрат.

Перша конкурентна міра, на яку ми дивимося, – це економічна ефективність шведського банківського бізнесу. Відсутність конкурентного тиску може означати, що на банківському ринку залишається багато неефективних банків, що приводить до більш високих середніх витрат для банків. За достатньої конкуренції неефективні банки будуть витіснені з ринку банками з більш низькими витратами. Шведський фінансовий сектор здається ефективним, і в цьому відношенні немає ніяких доказів того, що низький конкурентний тиск залишає місце для неефективних банків. У 2017 році операційні витрати як частка загальних активів – серед найнижчих у Європі і на близько 0,4% пункту були нижчими, ніж у середньому в порівнянних країнах (рис. 3).

Ми проаналізували, наскільки низькі операційні витрати в шведських банківських операціях передаються клієнтам. Загалом є свідчення того, що шведські банки зберігають низьку вартість для клієнтів банку. Кредитна маржа (різниця між кредит-

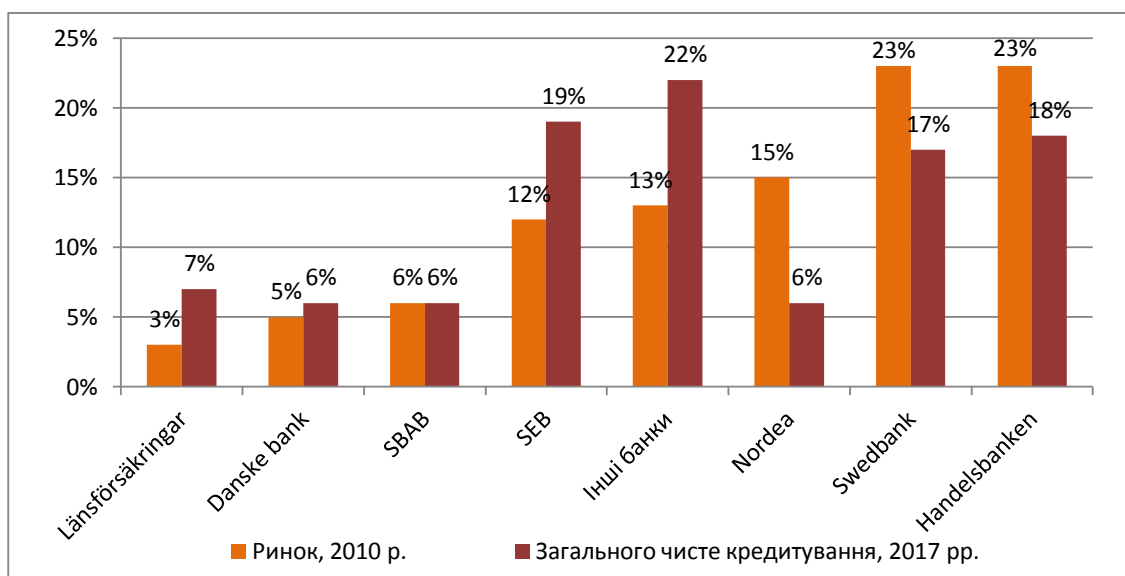

Рис. 1. Частка росту загального чистого кредитування, 2010–2017 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [5]

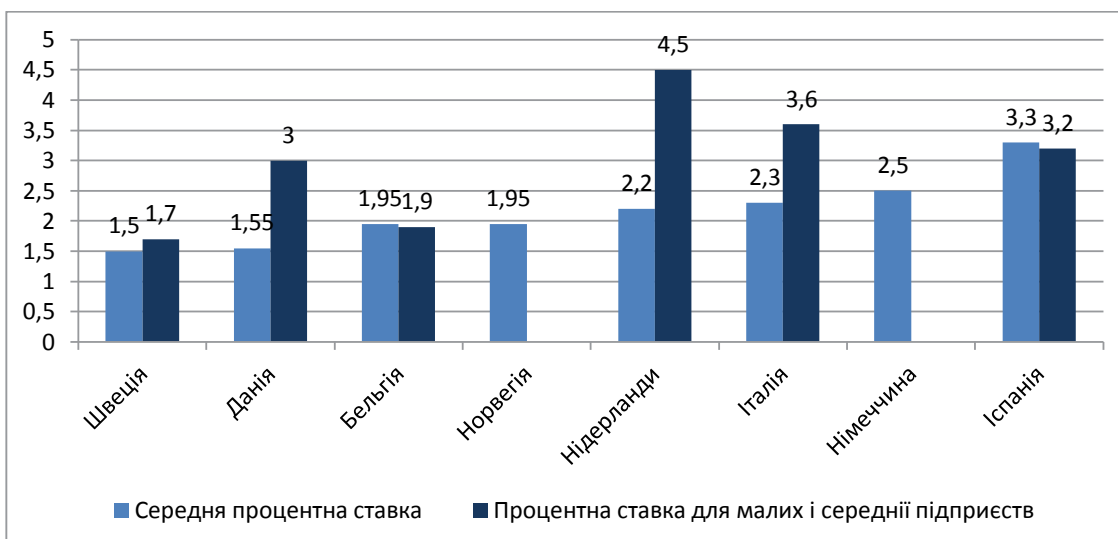

Рис. 2. Середній рівень процентної ставки у 2017 році, %

Джерело: розроблено автором на основі [6]

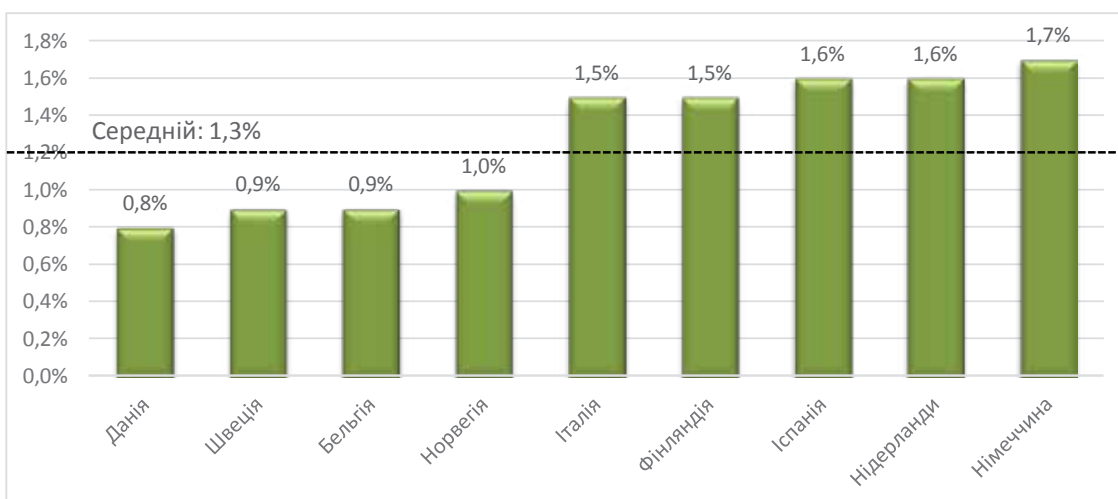

Рис. 3. Операційні витрати від загальних активів у 2017 році

Джерело: розроблено автором на основі [7]

ною ставкою і вартістю запозичення) для шведських банків є однією з найнижчих у Європі. Низькі операційні витрати шведських банків збігаються з тим фактом, що шведські банки стягують низьку кредитну маржу (1,1%), чого можна очікувати за сильної конкуренції (рис. 4).

Ще одним показником наслідків для витрат є індивідуальний погляд на банки і вимір кореляції витрат і цін, наприклад, якщо банки з меншими витратами ще більше знижують витрати для своїх клієнтів у формі більш низьких цін. Дані по шведських банках свідчать, що розвиток процентної маржі для шведських банків протягом останніх п'яти років був зумовлений витратами: як операційними, так і процентна маржа знизилася для більшості банків. Тому є чітка кореляція між розміром змін у вартості і змінами в процентній маржі.

І, нарешті, ми аналізуємо чутливість до цін і мобільність клієнтів шведського банку. Низька мобільність клієнтів раніше була представлена як ознака слабкої конкуренції в Швеції. Тут слід зазначити, що низька мобільність клієнтів також може бути просто ознакою того, що клієнти банку задоволені своїми банківськими продуктами і не бачать жодних переваг у зміні банку. Інформація про мобільність клієнтів у шведських банківських операціях обмежена. Однак останні міжнародні зіставлення показують, що приблизно 4% шведських клієнтів банків змінили банки протягом 2010–2012 років, що відповідає середньому показнику в країнах ЄС [8]. Пізніше опитування показує, що приблизно 10% шведів, клієнтів банківських послуг для приватних осіб, змінили банки протягом 2014–2017 рр. [9]. У нещодавно опублі-

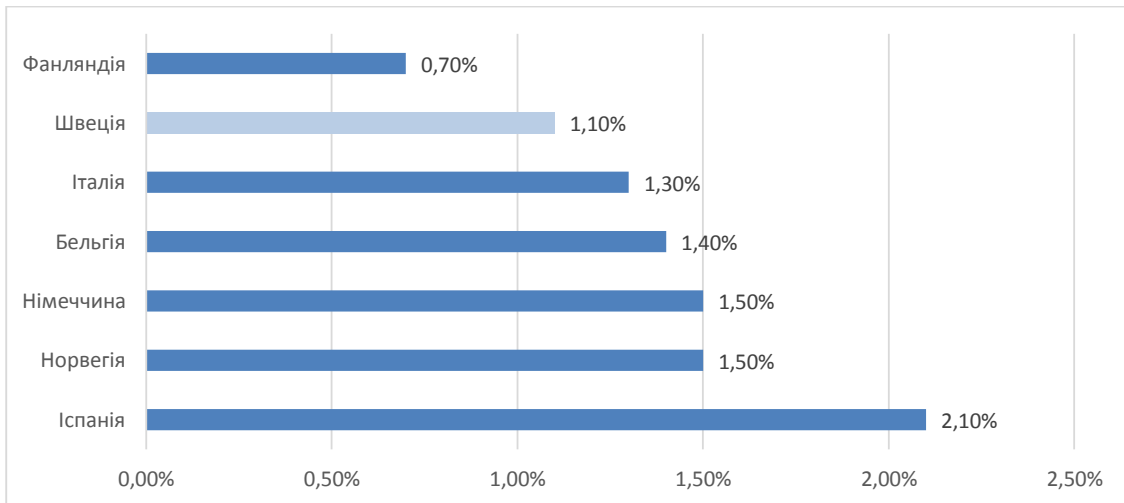

Рис. 4. Чистий процентний дохід від клієнтських кредитів, 2017

Джерело: розроблено автором на основі [7]

кованому дослідницькому звіті Шведського анти-монопольного комітету також відзначається збільшення частки клієнтів, які поповнили або змінили банки [10]. Таким чином, схоже, що мобільність клієнтів в Швеції збільшується.

Вартість зміни банків може перешкоджати природній мобільності клієнтів в разі невдоволення ціною або якістю. У багатьох країнах різні комісії, що стягуються в зв'язку із зміною банку, є важливим фактором, що сприяє менш інтенсивному конкурентному тиску в банківському секторі. Банки в інших країнах часто стягують одноразову комісію як під час виходу клієнта з певного банку, так і під час придбання нового банківського продукту. Наприклад, це характерно для комісій як за відкриття і закриття рахунків, так і за комісійні збори за іпотеку. Однак у Швеції, як правило, плата зазвичай не стягується, що означає, що цінові відмінності між банками можуть мати значно більший ефект [3].

Клієнти шведських банків, схоже, реагують на зміни цін: у разі оцінки цінової чутливості клієнтів шведських банків (включаючи іпотечні кредити, корпоративні кредити тощо) ми бачимо, що банки, які найбільше знизили ціни з 2010 по 2017 рік, також зробили найбільше зростання частки ринку [2].

Іпотека в Швеції – флагманський продукт і часто є ключовим параметром, коли клієнти обирають банк. Потенційна цінність отриманого нового клієнта велика. Незважаючи на те, що шведські іпотечні кредити де-факто мають довгі строки погашення, близько чверті всіх кредитів було надано протягом минулого року. Якщо ви подивитесь на різну частку іпотечних інститутів у зростанні кредитів, то побачите динамічний іпотечний ринок, де різні іпотечні установи отримують частку ринку протягом різних років (рис. 5). Частка нового іпотечного ринку Swedbank складає 10%,

Handelsbanken має найвищий показник – 20%, а ось найнижча частка нового іпотечного ринку у банку Nordea – 3%.

Підсумовуючи вищевикладене, доходимо висновку, що нині ринок банківських послуг у будь-якій країні світу з ринковою економікою діє в умовах жорсткої конкуренції. Ще півтора століття тому ситуація була зовсім іншою, ринок був недостатньо насиченим і банкіри не вважали за необхідне вести за нього боротьбу між собою. Такий стан ринку позначався на низькому рівні розвитку банківського бізнесу, методи роботи якого залишалися незмінними протягом століть. Ситуація різко змінилася після Першої світової війни, коли швидко зростало використання безготівкового обігу, яке дало змогу розширити клієнтську базу банків, що і стало причиною концентрації банківського капіталу та розвитку конкуренції на банківському ринку. Розвиток рівня конкуренції у банківському бізнесі сприяв активному розвитку нових методів роботи, впровадженню нових технологій та розробленню нових банківських продуктів, і банківський ринок Швеції є тому підтвердженням.

Висновки з проведеного дослідження. Ринок банківських послуг Швеції є конкурентним, навіть незважаючи на те, що 70% всіх банківських послуг припадає на 4 найбільших банки. Хочеться відзначити, що досвід роботи фінансової системи Швеції, зокрема банківського сектору, може бути використаний у діяльності Національного банку України та комерційних (по-перше, під час підготовки пропозицій щодо внесення змін до законодавчих актів, що регулюють кредитні відносини, по-друге, під час розроблення нормативних правових документів зі здійснення банківських операцій) і в практиці українських банків під час обслуговування клієнтів.

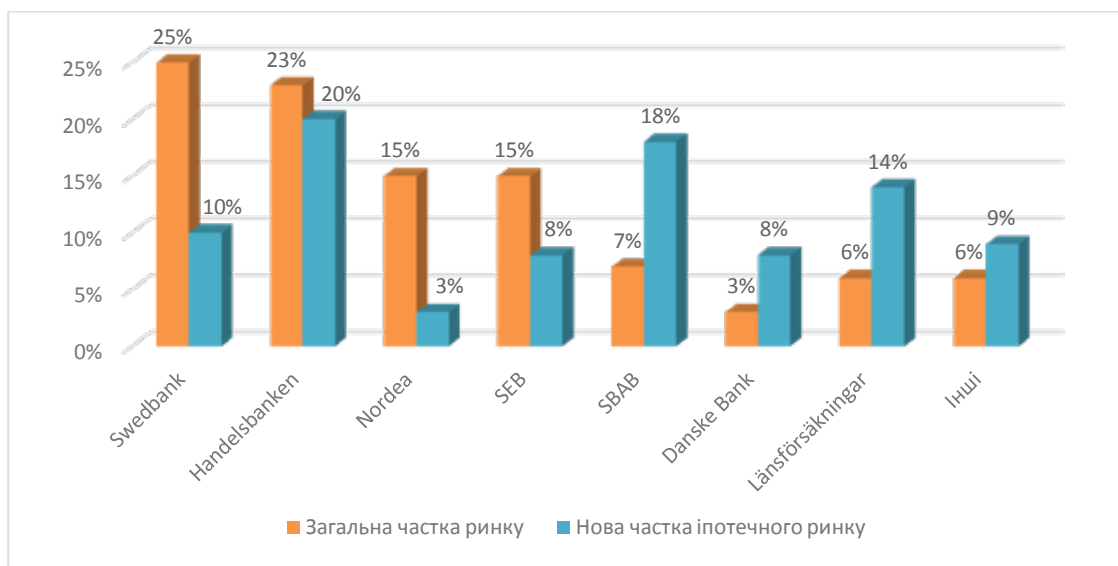

Рис. 5. Частка нового іпотечного ринку від загальної іпотеки у 2017 році

Джерело: розроблено автором на основі [7]

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Негров В.П., Радюкова Я.Ю. Понятие, сущность и особенности банковской конкуренции. Социально-экономические явления и процессы. 2015. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-suschnost-i-osobennosti-bankovskoy-konkurentsii> (дата звернення: 17.04.2019).

2. Competition in the Swedish Banking Sector. Copenhagen Economics. 2018. URL: <https://www.swedishbankers.se/media/3853/competition-in-swedish-banking-sector.pdf> (дата звернення: 13.04.2019).

3. The Swedish financial market. 2019. URL: <https://www.swedishbankers.se/en-us/the-swedish-bankers-association-in-english/the-swedish-banking-market/the-swedish-financial-market/> (дата звернення: 20.04.2019).

4. Konkurrensen i den svenska banksektorn – sammanfattning. Copenhagen Economics. 2018. URL: <https://www.swedishbankers.se/media/3852/sammanfattning-konkurrensen-paa-den-svenska-bankmarknaden.pdf> (дата звернення: 18.04.2019).

5. Statistikmyndigheten SCB. URL: <https://www.scb.se> (дата звернення: 09.04.2019).

6. Financing SMEs and Entrepreneurs 2018. 2018. URL: <https://www.oecd.org/cfe/smes/Highlights-Financing-SMEs-and-Entrepreneurs-2018.pdf> (дата звернення: 11.04.2019).

7. SNL Financial. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/campaigns/snl-financial> (дата звернення: 13.04.2019).

8. Bank fees behaviour study. 2012. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/study-on-bank-fees-behaviour_december2012_en.pdf (дата звернення: 16.04.2019).

9. Ipsos. URL: <https://www.ipsos.com/sv-se> (дата звернення: 16.04.2019).

10. Byta bank, komplettera eller klagga. Konkurrensverkets. 2018. URL: http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/uppdragsforskning/forsk-rapport_2018-4.pdf (дата звернення: 17.04.2019).

REFERENCES:

1. Negrov V. P., Radyukova Ya. Yu. (2015) Ponyatie, suschnost i osobennosti bankovskoy konkurentsii [The concept, nature and features of banking competition]. Socialno-ekonomicheskie yavleniya i protsessyi [Socio-economic phenomena and processes]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-suschnost-i-osobennosti-bankovskoy-konkurentsii> (accessed 17 April 2019).

2. Copenhagen Economics (2018) Competition in the Swedish Banking Sector. Available at: <https://www.swedishbankers.se/media/3853/competition-in-swedish-banking-sector.pdf> (accessed 13 April 2019).

3. The Swedish financial market (2018). Available at: <https://www.swedishbankers.se/en-us/the-swedish-bankers-association-in-english/the-swedish-banking-market/the-swedish-financial-market/> (accessed 20 April 2019).

4. Copenhagen Economics (2018) Konkurrensen i den svenska banksektorn – sammanfattning [Competition in the Swedish banking sector – summary]. Available at: <https://www.swedishbankers.se/media/3852/sammanfattning-konkurrensen-paa-den-svenska-bankmarknaden.pdf> (accessed 18 April 2019).

5. Statistikmyndigheten SCB. Available at: <https://www.scb.se> (accessed 9 April 2019).

6. Financing SMEs and Entrepreneurs 2018 (2018). Available at: <https://www.oecd.org/cfe/smes/Highlights-Financing-SMEs-and-Entrepreneurs-2018.pdf> (accessed 11 April 2019).

7. SNL Financial. Available at: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/campaigns/snl-financial> (accessed 13 April 2019).

8. Bank fees behaviour study (2012). Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/study-on-bank-fees-behaviour_december2012_en.pdf (accessed 16 April 2019).

9. Ipsos. URL: <https://www.ipsos.com/sv-se> (accessed 16 April 2019).

10. Konkurrensverkets (2018) Byta bank, komplettera eller klaga [Change bank, supplement or complain]. Available at: http://www.konkurrensverket.se/globalassets/publikationer/uppdragsforskning/forsk-rapport_2018-4.pdf (accessed 17 April 2019).

Lobacheva Iryna

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of
Kyiv National University of Trade and Economics

Plakhtii Valentyna

Student

Vinnitsia Institute of Trade and Economics
Kyiv National University of Trade and Economics

COMPETITION IN THE SWEDISH BANKING SECTOR

The purpose of the article. The recent global financial crisis (GFC) has proven that instability in the financial sector has far-reaching consequences that extend to the whole economy. The banking system constitutes a dominant position in the financial sector of a country. The vital role of the sector makes the study of competition in the banking sector very important. Specific to the sector, banking competition has implications for productive efficiency, incentive to innovation and quality of products and services provided in the sector.

Results. Despite that the Swedish banking sector consists of many different actors, which provides more options for consumers in their choice of bank, the four major banks, Nordea, Swedbank, Handelsbanken and SEB, have a superior position in the banking sector that together hold about 70% of the total assets in the bank sector, a position that has been relatively unchanged during the last decade. The other banks, both domestic and foreign, share the remaining 30%. This indicates that banks may exhibit market power. We see no evidence of a lack of competition in the Swedish banking sector: the net interest margin (looking across the entire banking sector) is among the lowest in Europe, some ½ percentage below the average in the EU; the concentration of the banking sector in Sweden is average among comparable countries (note, however, that concentration is ill-suited as a measure of competition in banking due to substantial economies of scale); operational costs for Swedish banks are among the lowest in the EU, indicating a sufficient competitive pressure, pushing out inefficient banks; price changes in the Swedish banking market appear to be cost-driven; the banks that have experienced the biggest declines in operational costs in the past six years have also given the biggest price reductions to their customers; the profitability (return on equity) of Swedish banks is among the highest in Europe. Sector-wide sustained high returns are sometimes put forward as an indicator of insufficient competitive pressure. However, we primarily attribute the – in a European context – high profitability of the Swedish banking sector to a high level of non-performing loans in many southern European countries. In addition, the profitability of the Swedish banks has, since the financial crisis, been upheld by the booming housing markets.

Practical implications. These studies can be used as a basis for drawing up recommendations for improving the contour of Ukrainian commercial banks. The experience and good results of Sweden prove that competition is possible even if a large part of the market is occupied by a small number of leading banks.

Value/originality. This study gives an idea of the state of competitiveness in the Swedish banking market. Swedish banking competition has not yet been considered by relevant scientists, and therefore this article will be useful for financiers, banking workers and as an example for the Ukrainian economy as a whole.